

Har skærmtid indflydelse på børns sproglige udvikling?

Af Lauren Lowry, Klinisk skribent for Hanen SLP

Oversat til dansk af Anne Lindhard, Sprog&Leg

Skærmtid er blevet en del af vores liv og en del af vores børns liv. Siden pandemien er der sket en dramatisk stigning i børns skærmtid, op til 52% ifølge en nylig rapport [1]. I takt med at børn tilbringer mere og mere tid med skærm, begynder forældre at stille spørgsmål som:

Hvor meget skærmtid er okay for mit barn?

Vil for meget skærmtid forstyrre mit barns sproglige udvikling?

Er læringsprogrammer nyttige?

Forskere har undersøgt børns skærmb brug og set på, hvordan det påvirker deres sprogtilegnelse. Indtil videre har de opdaget følgende ...

Mere tid med skærmen hjælper ikke sproget på vej, men vil snarere bremse sprogudviklingen

De fleste studier viser, at mere skærmtid enten ingen forbindelse har eller har negativ forbindelse til børns sprogkunderskaber. En gennemgang af 42 studier i 2020 fandt for eksempel en sammenhæng mellem længere skærmtid og dårligere sprog hos børn [2]. Et andet studie af 157 småbørn viste også, at børn, der tilbragte lang tid med skærm, havde et dårligere sprog [3]. I 2022 viste et studie ligeledes, at børn i alderen 17-36 måneder, der tilbragte lang tid ved skærm, havde et mindre ordforråd. Dette studie fandt dog ikke en sammenhæng mellem skærmtid og sprogkompetencer hos yngre børn (12-16 måneder) [4].

Jo senere vi tillader skærmtid, desto bedre

Studier af børn under 2 år har påvist en sammenhæng mellem den alder, hvor børnene starter med at bruge skærm og deres senere sproglige og kognitive kompetencer – jo tidligere børn starter med skærm, desto større tendens er der til dårligere kompetencer [2, 5]. Det er én af grundene til, at de fleste officielle retningslinjer anbefaler, at børn ikke har skærmtid, før de er mindst 2 år [6, 7].

For børn over 2 år har det muligvis (eller ikke) en betydning, hvad de ser på skærmen

Noget forskning har vist, at visse læringsprogrammer kan have en positiv indflydelse på børns sprog, **hvis børnene er ældre end 2 år** [2, 8, 9]. TV-programmer som amerikanske *Sesame Street* og *Dora Udforskeren*, der sætter ord på ting, taler direkte til børn og giver børn mulighed for at svare verbalt, kan være gavnlige for børns sprog [2]. Et andet studie, der undersøgte børn over 2 år, fandt dog ingen sammenhæng mellem det indhold, de så, og deres sproglige kompetencer [4].

Børn under 2 år har ingen gavn af læringsprogrammer

Mens ældre børn muligvis kan have nytte af tv-programmer med læring, så ser det ikke ud til, at det gælder for børn under 2 år [10, 11]. Forskere har ikke fundet sammenhæng mellem det at se programmer med læring og børns sproglige evner.

Samvær med dit barn foran skærmen gør en forskel

Studier har vist, at det gør en positiv forskel for sproget, hvis børn er sammen med og taler med deres forældre, mens de ser skærm [2]. Dette understøtter al den forskning, der viser, at samvær og samtale med nære voksne er yderst gavnlige for børns sproglige udvikling.

Hvad med børn, der er forsinket i deres sproglige udvikling?

Selvom størstedelen af denne forskning ikke har kigget specifikt på børn med en sproglig forsinkelse, kan vi alligevel bruge de ovenstående oplysninger til at overveje, hvordan vi bedst støtter børn med en forsinket sproglig udvikling. Vi ved, at børn med sprogsvækheder har brug for mange lejligheder til at høre og bruge sproget i positive udvekslinger. Jo mere tid de tilbringer i samvær, leg og samtale med deres forældre og nære voksne, desto bedre mulighed har de for at øve sig i at kommunikere og lære nye ord. Hvis de tilbringer meget tid alene med en skærm, så kan det betyde, at barnet ikke får tilbragt nok tid med at interagere og tage ture i samtale med voksne og andre børn. Det betyder, at de bruger mindre tid på at opleve og øve sig i at kommunikere.

Hvad er konklusionen?

Børn lærer sprog i dagligdagens samvær med de vigtige og nære mennesker i deres liv. Intet kan erstatte den tid, du bruger på at have det sjovt og tale med dit barn. Realiteten er dog, at skærme er en del af vores liv. Der er derfor noget, du kan gøre, for at få det bedst mulige ud af dit barns skærmtid:

- **Vær opmærksom på, hvad dit barn ser** – For børn over 2 år er det bedst for deres sprogudvikling at vælge indhold med læring.
- **Vær sammen med dit barn om skærmtiden** – At se TV eller skærm med dit barn, mens I taler om, hvad I ser, kan hjælpe dit barn med at lære nye ting. Dit barn vil sandsynligvis ikke lære noget særligt, hvis de er alene med skærmen.
- **Forsøg at overholde anbefalingerne for begrænset skærmtid** – I USA og Canada anbefaler børnelæger, at børn under 2 år ikke har skærmtid. For børn 2-5 år anbefaler de at begrænse skærmtiden til en time om dagen [6, 7].
- **Glem ikke bøger og leg** – Forskere er bekymrede for, at skærmtiden er ved at erstatte den tid, børn bruger på at lege og læse, og at det kan have negative konsekvenser for deres sproglige udvikling [3, 4].

Vi ved, at leg er "børnearbejde", og at de lærer en masse om sprog og samvær, når de leger og kigger i bøger med deres forældre og nære voksne. Hvis du sørger for, at dit barn har tid til at lege og kigge i bøger med dig, så sikrer du dig, at dit barn hører en masse sprog og får lejlighed til at øve sig i at kommunikere.

Referencer

Madigan, S., Eirich, R., Pador, P., McArthur, B. A., & Neville, R. D. (2022). Assessment of Changes in Child and Adolescent Screen Time During the COVID-19 Pandemic: A Systematic Review and Meta-analysis. *JAMA Pediatrics*, 176(12), 1188-1198. doi:10.1001/jamapediatrics.2022.4116.

Madigan, S., McArthur, B. R., Anhorn, C., Eirich, R., & Christakis, D. A. (2020). Associations Between Screen Use and Child Language Skills: A Systematic Review and Meta-analysis. *JAMA Pediatrics*, 174(7), 665-675. doi: 10.1001/jamapediatrics.2020.0327.

Dynia, J. M., Dore, R. A., Bates, R. A., & Justice, L. M. (2021) Media exposure and language for toddlers from low-income homes. *Infant Behavior and Development*, 63, 101542. <https://doi.org/10.1016/j.infbeh.2021.101542>

Alroqi, H. Serratrice, L., & Cameron-Faulkner, T. (2022). The association between screen media quantity, content, and context and language development. *Journal of Child Language*, 1–29, doi:10.1017/S0305000922000265.

Supanitayanon, S., Trairatvorakul, P., & Chonchaiya, W. (2020). Screen media exposure in the first 2 years of life and preschool cognitive development: a longitudinal study. *Pediatric Research*, 88(6), 894–902. <https://doi.org/10.1038/s41390-020-0831-8>

Council on Communications and Media. (2016). Media and young minds. *Pediatrics*, 138(5):e20162591. doi:10.1542/peds.2016-2591.

Ponti, M. (2022). Screen time and preschool children: Promoting health and development in a digital world. Position Statement: Canadian Pediatric Society. Retrieved online at: <https://cps.ca/en/documents/position/screen-time-and-preschool-children>

Wright, J. C., Huston, A. C., Murphy, K. C., St. Peters, M., Pinon, M., Scantlin, R., & Kotler, J. (2001a). The relations of early television viewing to school readiness and vocabulary of children from low-income families: The early window project. *Child Development*, 72, 1347–1366. <https://doi.org/10.1111/1467-8624.t01-1-00352>.

Linebarger, D. L., & Walker, D. (2005). Infants' and toddlers' television viewing and language outcomes. *American Behavioral Scientist*, 48, 624–645. <https://doi.org/10.1177/0002764204271505>

Krcmar, M. (2014). Can infants and toddlers learn words from repeat exposure to an infant directed DVD? *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 58, 196–214.

<https://doi.org/10.1080/08838151.2014.906429>

Tomopoulos, S., Dreyer, B. P., Berkule, S., Fierman, A. H., Brockmeyer, C., & Mendelsohn, A. L. (2010). Infant Media Exposure and Toddler Development. *Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine*,

164(12), 1105–1111. <https://doi.org/10.1001/archpediatrics.2010.235>

Om The Hanen Centre

The Hanen Centre er en canadisk non-profit organisation, der blev grundlagt i 1975 og idag har sit virke på globalt plan. Organisationens formål er at give forældre, pædagogisk personale og talepædagoger viden og uddannelse til at styrke børns sproglige, sociale og læringsmæssige kompetencer. Dette omfatter såvel børn, der enten har eller er i risiko for at udvikle sproglige udfordringer og børn med udviklingsmæssige udfordringer så som autisme, som børn, der er i normal udvikling.

For mere information, besøg www.hanen.org